

20
24

J A A R V E R S L A G

INHOUD

Voorwoord	4	Collectie	18
Terugblik	4	Collectiebeheer	18
Vooruitblik	4		
Organisatie	6	Bedrijfsvoering	19
ANBI-status	6	Publiekshoreca	19
Missie en visie	6	Zakelijke markt	19
Vrijwilligers	6	Vakantiewoningen	20
Personeelsvertegenwoordiging	7	IT	20
Samenwerkingsverbanden	8		
Publiek & presentatie	10	Raad van Toezicht	22
Vaste tentoonstelling	10	Verslag van de Raad van Toezicht	22
Tijdelijke tentoonstelling	10	Nevenfuncties	24
Entreegebied	12	Rooster van aftreden	25
Educatie	12		
Publieksevenementen	14	 	
Marketing	17	Financieel	26
		Balans	26
		Baten en lasten	27
		Overzicht cijfers	28
		Colofon	29

VOORWOORD

Terugblik

2024 was een bewogen jaar voor het Nationaal Gevangenismuseum in Veenhuizen. Bezoekers wisten ons goed te vinden met een totaal aantal van 103.922. Vooral de publieksevenementen en de vakantieperiodes droegen hieraan bij. Naast de vaste opstelling was er de tijdelijke tentoonstelling Bezin.

In de zomer van 2024 bleek de directeur, Friso Visser, ernstig ziek. Medio oktober is er een interim-directeur aangesteld, Nicole Kuppens. Natuurlijk heeft dit een wissel op de organisatie getrokken. Zonder de steun en inzet van alle collega's, vrijwilligers en partners van het museum hadden we dit jaar niet zo kunnen draaien. We danken dan ook iedereen die met grote betrokkenheid aan ons verbonden is.

Het Pauperparadijs heeft het museum veel publiciteit opgeleverd en Veenhuizen nog steviger op de kaart gezet bij een groot publiek.

De tentoonstelling *VOORouders en NAzaten* leverde veel publiciteit op. Een kleine, maar fijne expo die heel veel belangstellenden trok! Bij de opening waren nazaten van mensen die in Veenhuizen hebben geleefd aanwezig.

Vooruitblik

Bezoekersaantallen
Begin 2025 opent de tijdelijke tentoonstelling On/t/schuld. In aanvulling op de vaste opstelling zal deze tentoonstelling naar verwachting een speciale groep geïnteresseerden trekken. Daarnaast zullen we met een aantal publieksevenementen en een speciale vakantieprogrammering een basis leggen voor onze bezoekersaantallen. De ambitie voor 2025 ligt op 115.000 bezoekers. Hiernaast de begroting voor 2025.

Team Gevangenismuseum, maart 2025

20
24

Begroting 2025 (geconsolideerd)

Post	Bedrag
Salariskosten	€ 1.816.976
Overige personeelskosten	€ 274.921
Totaal personeelskosten	€ 2.091.897
Huisvestingskosten	€ 411.550
Kantoorkosten	€ 28.000
Publicatiekosten	€ 187.625
Onderhoudskosten	€ 167.375
Inkoopkosten	€ 298.100
Overige exploitatiekosten	€ 207.189
Financiële Kosten	€ 122.650
Afschrijvingen	€ 77.250
Totale kosten	€ 1.499.739
Opbrengsten subsidies / rente	€ 897.311
Opbrengsten museum	€ 1.524.306
Opbrengsten overig	€ 1.080.020
Totaal opbrengsten	€ 3.501.637
Eindresultaat	€ 90.000

Vaste partners

GEMEENTE NOORDENVELD

provincie Drenthe

Met dank aan

het Cultuurfonds

fonds

VRIENDEN VAN HET GEVANGENISMUSEUM

VRIENDEN LOTERIJ

ORGANISATIE

ANBI-status

Het Gevangenis­museum bezit de ANBI-status en is een geregistreerd museum waar beheer en behoud van cultureel erfgoed centraal staat. De organisatie heeft een Raad van Toezicht-model. Het museum onderschrijft de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie.

Missie en visie

Missie

Het Gevangenis­museum draagt bij aan genuanceerd denken over de waarde van vrijheid en inclusiviteit door context te verbreden en meningen en overtuigingen ter discussie te stellen en te verdiepen. Het levert daarmee een bijdrage aan de tolerantie in de samenleving als geheel.

Visie

Het Gevangenis­museum verbindt heden en verleden van verpaupering, heropvoeding, misdaad en straf. Het is dé plek waar het verhaal wordt verteld over de gevolgen van normafwijkend gedrag door persoonlijke en maatschappelijke omstandigheden.

(Uit beleidsplan 2021-2025)

Vrijwilligers

Onze vrijwilligers zijn een belangrijk fundament van het museum. We zien de vrijwilligers overal in de organisatie terug. Ze werken in het archief van het museum, geven rondleidingen aan het publiek, doen kassawerkzaamheden of onderhouden de iconische Elektriciteitscentrale Veenhuizen. Het vrijwilligersbeleid van het museum is erop gericht de inzet van vrijwilligers op lange termijn te borgen en vrijwilligerswerk van waarde te laten zijn voor de vrijwilliger en de organisatie. Uitgangspunt daarbij is altijd een fijne, veilige en gezonde werkomgeving. Middels onder meer maandelijkse bijeenkomsten werden ook in 2024 de kennisontwikkeling en saamhorigheid verder versterkt. Door afscheid en nieuwe aanwas is het totale aantal vrijwilligers in 2024 stabiel gebleven: er zijn zo'n 100 vrijwilligers betrokken bij het museum. De groep vrijwilligers wordt vertegenwoordigd door een Vrijwilligersraad. Deze raad komt elke 6 tot 8 weken bijeen voor overleg met de bestuurder en de vrijwilligerscoördinator van het museum.

Personeelsvertegenwoordiging

In 2024 heeft het Gevangenis­museum een actieve Personeelsvertegenwoordiging (PVT), bestaande uit Ilse Wiering (voorzitter), Eileen Strik (secretaris) en Alina Dijk (lid). De PVT fungeert als schakel tussen medewerkers en directie, waarbij samenwerking, vertrouwen en transparantie centraal staan.

De organisatie heeft in 2024 veel veranderingen door­gemaakt, zoals de komst van een nieuwe interim-directeur, de implementatie van nieuwe systemen en de voorbereiding op grote projecten, waaronder de verbouwing en de verhuizing naar een nieuwe kantoorruimte. De PVT heeft deze ontwikkelingen nauw gevolgd en waar mogelijk advies gegeven om het proces soepel te laten verlopen. Ondanks de vele veranderingen was het een jaar van groei, samenwerking en ontwikkeling, waarin we elkaar steeds weer wisten te vinden.

Twee keer per jaar ontmoet de PVT de Vrijwilligersraad om gezamenlijke belangen te bespreken, te evalueren en te kijken waar samenwerking mogelijk is.

Daarnaast heeft de PVT in 2024 verschillende eigen aandachtspunten behandeld. Zo is gewerkt aan het updaten van het personeelshandboek, waarbij alle opmerkingen en toevoegingen zorgvuldig zijn verzameld. Alle medewerkers hebben de kans gekregen om hun input te leveren. Het huidige handboek is verouderd en behoeft ingrijpende verbeteringen. Hoewel alle mogelijke wijzigingen zijn vastgelegd, vergt de herziening tijd en een gerichte aanpak. We hopen dit in 2025 verder uit te werken.

Verder is het RI&E-rapport definitief geworden, waardoor inzicht is verkregen in de verbeterpunten. De afdeling Facilitair neemt de opvolging hiervan op zich. In het kader van veiligheid heeft een ontruimingsoefening plaatsgevonden en wordt in 2025 een nieuwe BHV-app geïntroduceerd.

Samenwerkingsverbanden

Het Gevangenismuseum staat midden in de samenleving en heeft dan ook vele samenwerkingsverbanden. Veel daarvan zijn inhoudelijk in het culturele veld; zo is het museum lid van de Museumvereniging, Canon, ICOM, Platform Drentse Musea, European Heritage Label, Design Deal, Koloniën van Weldadigheid en de Vereniging Kolonie Veenhuizen. Het worden van Unesco Werelderfgoed in 2021 is een belangrijke erkenning voor het geheel.

Werkgroep Duurzaamheid & Musea van de Museumvereniging

In 2024 hebben we deelgenomen aan de werkgroep Duurzaamheid & Musea van de Museumvereniging. De werkgroep heeft 3 december 2024 het adviesrapport Duurzaamheid & Musea opgeleverd, waarin de thema's kennisdeling, kennisbank en financiering zijn uitgewerkt.

Partnermuseum De Proefkolonie

Het Gevangenismuseum en Museum De Proefkolonie werken nauw samen. Zo trekken de beide Raden van Toezicht samen op, ook organiseren de beide musea gezamenlijke arrangementen en werken we samen in de marketing en communicatie.

20
24

Stagiairs

In 2024 bood de afdeling Publiek en Presentatie een stageplek aan twee studenten Communicatie & Multimedia Design (CMD) van de Hanzehogeschool in Groningen. Voor hun afstuderen ontwikkelde ieder een interactieve installatie die mogelijk in onze tentoonstelling kon komen te staan.

We gaven Lotte Mulder de opdracht om een interactieve installatie te ontwikkelen waarin bezoekers op de museumvloer worden uitgedaagd om voorouderonderzoek te gaan doen. Het resultaat is een prototype waarin bezoekers aan een (mogelijke) voorouder worden gekoppeld. De bezoeker leert deze voorouder kennen door langs de verschillende onderdelen van de tentoonstelling te gaan. Voor dit project kreeg Lotte een 10 en de afstudeerprijs van de Hanzehogeschool.

Vera van Hoorne gaven we de opdracht om een installatie te maken waarin de bezoeker op de stoel van een rechter werd gezet. Zij ontwikkelde een spel waarin de bezoeker stap voor stap door een rechtszaak werd meegenomen en leerde hoe een vonnis wordt opgebouwd.

PUBIEK EN PRESENTATIE

Vaste tentoonstelling

De vaste tentoonstelling heeft in 2024 een grote technische update gehad. Schermen en beamers die aan het einde van hun levensduur zaten, zijn vervangen. Daarnaast is ook software op verschillende plekken aangepakt. Zo hebben we nu het systeem Show Control, waarmee we alle installaties in de tentoonstelling beter kunnen besturen. Eén installatie was zowel inhoudelijk als technisch verouderd. Dit betrof de plek 'Wat vindt Nederland', ook wel Twittermuur genoemd. Deze is weggehaald en vervangen door een introductie voor de vaste tentoonstelling 'Het Staatshotel'.

Tijdelijke tentoonstelling

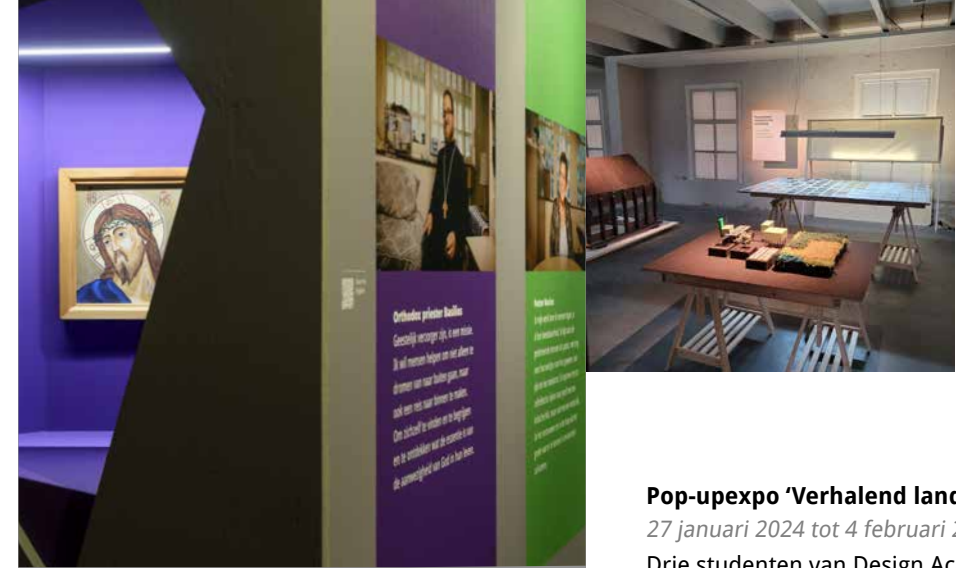
Bezin

2024 was het tweede en laatste jaar waarin de tijdelijke tentoonstelling 'Bezin' te zien was. Deze tentoonstelling liet zien hoe gedetineerden hun geloof achter gesloten deuren beleven. Na de kerstvakantie, begin 2025, wordt 'Bezin' afgebroken. Voor deze laatste weken hebben we een extra PR-campagne gevoerd, zodat de bezoekers die deze tentoonstelling nog wilden zien, de kans hadden om alsnog langs te komen.

Voorouders en nazaten

De mini-expositie 'VOORouders en NAzaten' stond in 2024 voor het tweede jaar. We zien als museum dat de interesse in het thema voorouders blijft groeien. Om deze verbinding sterker te maken is, na het teruggeven van een bruikleen, nu het boekje De wees van Veenhuizen van M.C. Rudolfs uit onze eigen collectie tentoongesteld. Dit boekje is o.a. inspiratie geweest voor de historische roman 'De vondeling Van Veenhuizen' van Patricia Snel.

2024

Vorbereiding 'On/t/schuld'

Verwacht 31 januari 2025

In 2024 begonnen we met de ontwikkeling van onze nieuwe tijdelijke tentoonstelling 'On/t/schuld'. 'On/t/schuld' gaat over hoe nazaten van 'foute' Nederlanders leven met de last van een verzwegen familieverleden. Wat deze tentoonstelling bijzonder maakt, is dat de historische kaders van de Bijzondere Rechtspleging zijn samengebracht met gedichten van nazaat Boris Wanders en fotografie van zijn partner Judith Lechner.

Om deze tentoonstelling mogelijk te maken hebben we een aanvraag gedaan voor financiering bij het V-fonds, Provincie Drenthe (in het kader van 80 jaar vrijheid) en het Cultuurfonds Drenthe. Alle drie de aanvragen zijn gehonoreerd.

Pop-upexpo 'Verhalend landschap'

27 januari 2024 tot 4 februari 2024

Drie studenten van Design Academy Eindhoven hebben zich verdiept in het landschap en het culturele erfgoed van Veenhuizen. In de cartografie-module onderzochten ze, als onderdeel van het vak kaarten maken, de impact van het landschap op mensen en de verstrengeling van verhalen daarmee. De studenten brachten de verborgen historische lagen en verhalen op een tastbare manier naar voren. Elke student deed dit op een eigen, sterk visuele wijze. In deze pop-up tentoonstelling, in het oude depot van het Gevangenis museum, keek je als bezoeker mee door de ogen van de ontwerper.

Sinds 2013 doen studenten van de Design Academy Eindhoven jaarlijks een project in Veenhuizen. Dit onder de noemer van de 'Design Deal', een samenwerking tussen de Design Academy en verschillende partijen van de Koloniën van Weldadigheid zoals de Nieuwe Rentmeester, Drents Archief, Provincie Drenthe, Gemeente Noordenveld en het Gevangenis museum.

Entreegebied

In 2024 hebben we de entreezone een upgrade gegeven, waardoor er duidelijker onderscheid is tussen de kassa en winkel.

In het winkelasortiment leggen we steeds meer nadruk op duurzaamheid. Het assortiment is hierdoor kleiner geworden, waardoor de winkel compacter en overzichtelijker is geworden.

Voor de educatieprogramma's in het museum zijn speciale zuilen gekomen waarop het materiaal wordt aangeboden aan de bezoekers.

De muren van de entreehal zijn geverfd, de verlichting is verbeterd en prikboards zijn vervangen door lijsten.

Educatie

Schoolprogramma's

In samenwerking met het Gomarusscollege in Assen is een nieuw programma voor VMBO BB/BK ontwikkeld: 'Berecht!'. Het programma is goed ontvangen door zowel leerlingen als docenten en wordt vanaf schooljaar 2024-2025 ingezet voor nagenoeg alle groepen uit het VMBO die het museum ontvangt.

Voor het programma 'Hoe zit het nou werkelijk' zijn twee nieuwe voorlichters getraind in PI Esserheem.

Museumdocenten

Met de museumdocenten zijn het afgelopen jaar drie bijeenkomsten georganiseerd. Het wordt als zinvol ervaren om met elkaar te delen, een plek te hebben waar plenair vragen kunnen worden gesteld en waar acties worden afgesproken.

Rondleiders

Na de training begin 2024 hebben we er drie nieuwe rondleiders bij. Om de kwaliteit van onze rondleidingen te borgen zijn er voor de bestaande rondleiders deskundigheidsbevorderingsbijeenkomsten georganiseerd rondom de ritten op de Boevenbus.

20
24

Podium Veenhuizen

Voor alle medewerkers en vrijwilligers van het museum organiseren we op elke eerste maandag van de maand een kennisbijeenkomst. Er zijn lezingen gegeven door het CJIB, Annelyn van Stichting Not my crime (impact van detentie op naasten) en Arend Hazekamp over de dienstweigeraars in Veenhuizen in de jaren '30.

Vakantieactiviteiten

Er zijn nieuwe gratis vakantieactiviteiten voor kinderen ontwikkeld: 'Signalementskaart maken' en 'Gedenksteentje schilderen'. Deze activiteiten werden afwisselend in de vakanties één of twee keer per week aangeboden. Gemiddeld namen dagelijks ca. 90 kinderen aan de activiteit deel.

Ook ontwikkelden we samen met Hester Schippers van End of April een eenmalige workshop 'Spreekbord schilderen'. Deze vond plaats in de voorjaarsvakantie; kinderen betaalden een klein bedrag per bordje.

Klokhuisdag

Als onderdeel van de Koloniën van Weldadigheid was het museum aanwezig op de Klokhuisdag op 5 oktober in de Van Nellefabriek te Rotterdam. Samen met Willemijn van Arnhem van Visueel Verteld ontwikkelde het museum een workshop rondom het gebruik van kunstmatige intelligentie: 'Where Am AI?' De dag werd door 5000 kinderen en hun ouders bezocht.

Oktober Kindermaand en Maand van de Geschiedenis

In het kader van Oktober Kindermaand en De Maand van de Geschiedenis is de AI-workshop in het museum herhaald in de herfstvakantie. Deze sloot naadloos aan bij het thema van De Maand van de Geschiedenis, 'Echt Nep'.

In de herfstvakantie vond ook de derde editie van de Verhalenavond plaats. Dit keer waren er verhalen te beluisteren met als thema 'Echt Nep'. De ca. 60 deelnemers luisterden naar de vertellingen in de Rode Pannen, de Elektriciteitscentrale en de voormalige rooms-katholieke kerk te Veenhuizen.

Publieksevenementen

Het Nationaal Gevangenis­museum organiseert jaarlijks terugkerende publieksevenementen en incidentele evenementen met samenwerkingspartners.

Elektriciteitscentrale

Het voormalige bajesdorp Veenhuizen beschikte vroeger over een eigen elektriciteitscentrale met een turfgasgenerator. De turf werd door twee ‘verpleegden’ in rieten manden via een trap tegen het pand omhoog gebracht en daar boven in de turfgasgeneratoren gestort.

Na jaren van onbruik heeft een team enthousiaste vrijwilligers zich het lot van de centrale aangetrokken en deze, onder de vlag van het Gevangenis­museum, in ere hersteld. Met de restauratie is de Elektriciteitscentrale Veenhuizen een prachtig staaltje industrieel erfgoed geworden; een van de meer dan honderd monumenten die Veenhuizen rijk is.

In het gerestaureerde gebouw staat een indrukwekkende Kromhout-dieselmotor en op speciale dagen worden er draaidemonstraties gegeven, waarbij vrijwilligers uitleg geven over de geschiedenis van de elektriciteitscentrale.

In 2024 was de elektriciteitscentrale geopend en werden er draaidemonstraties gegeven tijdens de Nationale Museumweek van 30 maart tot en met 5 april. Ook tijdens de Canondagen, op 25 en 26 mei 2024 was de elektriciteitscentrale geopend. De Canondagen worden elk jaar georganiseerd door het netwerk van de Canon van Nederland. In dit netwerk werken musea en erfgoedinstellingen samen om de Nederlandse geschiedenis voor het voetlicht te brengen. In het netwerk staat de bezoeker oog in oog met sleutelstukken die de hoogte- en dieptepunten uit de Nederlandse geschiedenis laten zien. De collectiestukken sluiten aan bij de vensters van de Canon en belichten uiteenlopende verhalen uit de Nederlandse geschiedenis.

20
24

Theater op de museumvloer: in het spoor van de wezen

Zaterdag 25 mei 2024

De bestseller ‘De vondeling van Veenhuizen’ van Patricia Snel kwam zaterdag 25 mei tot leven met theater op de vloer van het Gevangenis­museum.

Het publiek maakte een reis langs vier korte theaterscènes. Het verhaal begon met een wanhopige tante die, zonder geld, de zorg voor de kinderen van haar broer op zich moest nemen. Vervolgens voer het publiek met Patricia Snel mee op het beurtschip naar Veenhuizen. In een slaapzaal ontmoetten ze Karel, een van de wezen, die maar niet kon wennen aan zijn nieuwe thuis. Toen de dood zijn intrede deed, verstomden de woorden en begon de muziek.

Zomer in Veenhuizen

2024 stond in het teken van ontwikkeling. Zo pakten we met diverse Veenhuizer ondernemers ‘Zomer in Veenhuizen’ op om in de zomervakantie een aantrekkelijk programma te maken voor toeristen en dagbezoekers. De flyer met daarin alle activiteiten en evenementen van de ondernemers van Veenhuizen was verkrijgbaar bij alle grotere toeristenlocaties in de omgeving.

Zo was iedere dinsdag bij ons in de zomervakantie de elektriciteitscentrale geopend en konden bezoekers daar gratis een rondleiding krijgen. Als extraatje stond de oude brandweerauto van Veenhuizen daar ook tentoongesteld.

Op de vrijdagen hadden we de Escapebus, een escapegame in onze eigen DV&O-evenementenbus, in samenwerking met Actief Veenhuizen.

Ook de Bajescamping viel in de Zomer in Veenhuizen. Het aantal deelnemers was deze keer kleiner, maar met veel spanning en avontuur was het een van de beste edities.

Om de maatschappelijke betrokkenheid van het museum te versterken, hebben we in de zomer een buurtbarbecue georganiseerd. Hier konden we ruim 160 inwoners van Veenhuizen verwelkomen.

Open Monumentendag

Zaterdag 14 september – zondag 15 september

Tijdens Open Monumentendag was de elektriciteits-centrale geopend en werden er meerdere malen per dag draaidemonstraties gegeven.

Bajesdag

Zaterdag 28 september 2024

De Bajesdag is inmiddels een begrip geworden en trok in 2024 meer dan 2300 bezoekers. In en rond het museum konden de bezoekers deelnemen aan allerlei activiteiten. Zo waren er demonstraties van het Intern Bijstand Team, demonstraties met drugshonden, kon men een ritje maken in een bus van Dienst Vervoer en Ondersteuning en werden er rechtszaken nagespeeld. Nieuw dit jaar was de Escapebus in combinatie met Actief Veenhuizen en schminkers, die van de kinderen prachtige boevenkoppies.

De Bajesdag werd georganiseerd in samenwerking met de Koninklijke Marechaussee, Forensische Opsporing Noord Nederland, COSA, Politie-eenheid Noord-Nederland, Reclassering, PI Veenhuizen, Dienst Vervoer & Ondersteuning, Rechtbank Noord-Nederland, Parket Noord Nederland en Brandweer Veenhuizen.

20
24

Marketing

Dit jaar heeft het Gevangenis­museum wat marketing en communicatie betreft de focus gelegd op lokale en regionale zichtbaarheid binnen een straal van 25 km rond Veenhuizen. De campagnes waren gericht op twee belangrijke doelgroepen: gezinnen met kinderen, met speciale aandacht voor kinder­activiteiten, en 45-plussers met interesse in historie en cultuur.

Promotiemateriaal

Er is divers promotiemateriaal ontwikkeld, waaronder een drietalige algemene folder die jaarrond werd verspreid op 800 locaties in de regio, met een breed verzorgingsgebied door heel Drenthe. Daarnaast zijn specifieke promotieflyers ontwikkeld voor evenementen zoals de Bajesdag, die bij gemiddeld 250 verspreidpunten in omliggende gemeenten werden aangeboden.

Online zichtbaarheid

De online zichtbaarheid werd vergroot door de website verder te ontwikkelen en aan te vullen, en door actief in te zetten op Facebook en Instagram met wekelijkse content. Daarnaast werden maandelijks zowel interne als externe nieuwsbrieven verstuurd. Ook werd er geïnvesteerd in betaalde online marketing, zoals social media-advertenties gericht op evenementen. Samenwerkingen met online platforms gericht op cultuur en gezinnen versterkten deze inspanningen.

Traditionele media

Naast online campagnes werd ook ingezet op traditionele media. Zo was er een radiocampagne via RTV Drenthe in samenwerking met Museum De Proefkolonie. Verder werden advertenties geplaatst in regionale kranten en media voor evenementen, evenals algemene advertorials en advertenties in diverse toeristische en recreatieve magazines uit de regio. De persberichten van het museum werden goed opgepikt door regionale media, wat bijdroeg aan extra publiciteit.

COLLECTIE

Collectiebeheer

In 2024 is verdergegaan met het op orde brengen van de collectie. Zo hebben we het oude depot aan de Hoofdweg in Veenhuizen kunnen sluiten en hebben we oude (Veenhuizer) bouwmaterialen kunnen overdragen aan de Nieuwe Rentmeester. Ook hebben we weer enkele nieuwe collectievrijwilligers kunnen werven.

De afdeling collectie krijgt met enige regelmaat vragen over informatievoorziening. Dit levert soms mooie samenwerkingen op.

- Een journalist van het *Dagblad van het Noorden* vond meer informatie over Veenhuizers die op het gevangentransport van 16 januari 1945 naar KZ Neuengamme zaten.
- Bij de opening van de nieuwe expositie over armoede in het oude gasthuis op het terrein van Openluchtmuseum Het Hoogeland te Warffum gaf de conservator een lezing over de positie van Veenhuizen in de armoedebestrijding.
- Voor Omroep Gelderland hielpen we een bekende Gelderlander bij zijn zoektocht naar een voorouder in Veenhuizen.

- Voor het tijdschrift *Waardeel* van de Drents Historische Vereniging heeft de conservator een artikel geschreven over het verzet in de Veenhuizer marechausseekazerne tijdens de Tweede Wereldoorlog.
- Ook dit jaar was het Nationaal Gevangenis-museum weer stageplaats voor de collegereeks Atelier Living Heritage voor masterstudenten geschiedenis van de Rijksuniversiteit Groningen.
- In het personeelsblad van DJI *Balans* verzorgen wij de vaste rubriek “Gevangenisdingen”, waarin we over een object uit de collectie schrijven.

BEDRIJFSVOERING

Publiekshoreca

De horeca heeft in 2024 de lijn van vorig jaar doorgezet. De menukaart is geüpdatet. Er zijn naast veel zakelijke bijeenkomsten ook weer vele verschillende gelegenheden gevierd, zoals familiereünies en verjaardagen.

Zakelijke markt

Werkgroep Winterdip

Om ook de zakelijke markt meer te bedienen, hebben we samen met andere Veenhuizer ondernemers de groep ‘Winterdip’ opgericht, onder de vlag van Vereniging Kolonie Veenhuizen. Eind december is ook Frederiksoord aangesloten en er zijn gesprekken met de Maatschappij van Weldadigheid om een gezamenlijk programma mee aan te bieden. Deze inspiratieprogramma's worden in 2025 in de markt gezet via diverse kanalen.

Zakelijke evenementen

Expeditie Agrifirm

Voor Expeditie Agrifirm organiseerden we in samenwerking met andere ondernemers in het dorp een complete dag waar de laatste ontwikkelingen

op agrarisch gebied met 450 leden van Agrifirm uit Noord-Nederland werden gedeeld. Hiervoor is er een grote tent op het binnenterrein geplaatst.

Diner pensant

Een hoogtepunt was een vijfgangendiner voor 100 personen. Dit Diner Pensant was in opdracht van PI Veenhuizen en PI Leeuwarden. Vanuit de drie noordelijke provincies kwamen bestuurders uit het zorg- en veiligheidsdomein, burgemeesters en wethouders bijeen om onder het genot van een maaltijd met elkaar in gesprek te gaan over o.a. hoe om te gaan met veranderende en complexer wordende doelgroepen, met een veranderende politiek. Het was een zeer geslaagde avond.

Pantry

Tevens is er een nieuwe pantry gerealiseerd. Hiermee bieden we een stukje extra service aan de gasten die van onze zalen gebruikmaken. De pantry voorziet in diverse koffiesoorten, thee en duurzaam ECO-tapwater. Dankzij het grote scherm bij de pantry is voor onze gasten meteen duidelijk waar zij verwacht worden.

Vakantiewoningen

Het Gevangenismuseum biedt bezoekers ook de mogelijkheid om op een unieke locatie te overnachten. Een aantal oude bewaarderswoningen in het Tweede Gesticht is omgebouwd tot sfeervolle vakantiehuisjes. Ieder huisje is anders; de oude elementen in de woningen zijn zo veel mogelijk bewaard, zoals een oude schoorsteenmantel, een granieten aanrechtblad en de originele balken.

De vijf woningen staan aan het binnenterrein van het Gevangenismuseum en hebben allen hun eigen ingang. Ze bieden ruimte aan twee, vier en zes personen. In 2024 wisten zowel nieuwe als vaste gasten de vakantiewoningen goed te vinden.

IT

In 2024 heeft het museum geïnvesteerd in een aantal nieuwe IT-systemen en moderne werkplekken voor medewerkers. De organisatie is overgestapt op Office365, AFAS is aangekocht voor de financiële administratie en SEM is geïmplementeerd voor reserveringen.

20
24

RAAD VAN TOEZICHT

Verslag van de Raad van Toezicht

Samenstelling van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond in het verslagjaar 2024 uit:

- Mevr. P.W. Hondelink-Geerdink (voorzitter)
- Mevr. H.W. Hoving
- Mevr. M.W. de Boer
- Dhr. R.A. van den Bosch
- Dhr. J.H. Plattel

De toezichthouder van het Gevangenismuseum ontvangt een vacatievergoeding van € 500,- per jaar en desgewenst reiskostenvergoeding.

Toezichthouders die zowel lid zijn van de Raad van Toezicht van het Nationaal Gevangenismuseum als Museum De Proefkolonie ontvangen slechts vanuit één stichting een bezoldiging. Dhr. Plattel heeft afgezien van de vergoeding.

De RvT heeft in 2024 vier keer regulier vergaderd in aanwezigheid van de directeur-bestuurder. Voorafgaand aan het jaar is een begroting en activiteitenplan vastgesteld. De jaarrekening en het jaarverslag over 2023 en de bijbehorende risico's zijn behandeld.

20
24

De directeur-bestuurder, Friso Visser, is in de zomer van 2024 ernstig ziek geworden. De RvT heeft een interim directeur-bestuurder aangesteld, Nicole Kuppens, die op 14 oktober 2024 is aangetreden. Beide directeur-bestuurders worden gehonoreerd binnen de WNT-norm. Er is extra overlegd rondom de ziekte van de heer Visser en de aanstelling van mevrouw Kuppens. De individuele leden van de RvT hebben de directeur-bestuurder daarnaast op allerlei momenten met raad en daad terzijde gestaan. Ook is er meerdere malen vergaderd met de personeelsvertegenwoordiging en de vrijwilligersraad. Eind 2024 heeft de RvT een zelfevaluatie gehad waarvan de bevindingen meegenomen worden in zijn functioneren. Er is gesproken over het verbeteren van de processen/

vergaderstructuur, over belet en ontstentenis van de directeur-bestuurder, over het toezicht op externe relaties en over de commissies. Aandachtspunten zijn onder meer de aanstelling van een bestuurssecretaris, het opstellen en vaststellen van een toezichtskader in het licht van de wens om verder te professionaliseren.

De RvT spreekt zijn dank en waardering uit voor iedereen die zich ingezet heeft voor het Gevangenismuseum. Dankzij de betrokkenheid van zijn partners en sponsors is het mogelijk dit museum en zijn collectie in stand te houden. Extra dank gaat uit naar het team van medewerkers en vrijwilligers die elkaar dit jaar gesteund hebben.

Nevenfuncties

Mevr. P.W. Hondelink-Geerdink

Primair:

- Eigenaar PWGA

Nevenfuncties:

- Lid Eerste Kamer der Staten-Generaal
- Lid Raad van Toezicht (voorzitter remuneratie-commissie, lid auditcommissie) DCTerra
- Mentor bovenbouwprogramma IMC Weekendschool (tot 29 juni 2024)
- Bestuurslid Nederlandse Groep der Interparlementaire Unie (tot 2 april 2024)
- Voorzitter Raad van Commissarissen Innovatiefonds I en II B.V.
- Voorzitter Interparlementaire Commissie (IPC) Nederlandse Taalunie
- Delegatieleider Nederlandse delegatie Nederlandse Taalunie
- Voorzitter Raad van Toezicht, lid Auditcommissie, lid Remuneratiecommissie Wilhelmina Ziekenhuis Assen

Mevr. H.W. Hoving

Primair:

- Directeur eigenaar Studio Business Creation BV

Nevenfuncties:

- Programmamanager Universiteit Twente
- Lid integrale commissie Kunstraad Groningen
- Lid ledenraad Rabobank Stad en Midden Groningen
- Bestuurslid B Local Noord, B Lab Benelux
- Lid De impactwerkplaats
- Raad van Advies MetaChef

Mevr. M.W. de Boer

Primair:

- Advocatuur op het gebied van omgevingsrecht, bouwrecht en vastgoedrecht

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Museum de Proefkolonie

20
24

Dhr. J.H. Plattel

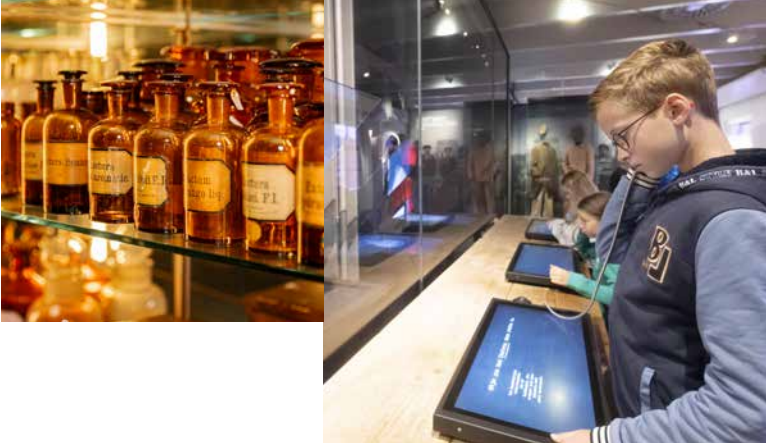
Primair:

- Vestigingsdirecteur DJI; PI Lelystad (Ministerie van Justitie en Veiligheid)

Dhr. R.A. van den Bosch

Nevenfuncties:

- Voorzitter Stichting Heilige Geesthofje Den Haag,
- Lid Raad van Toezicht Museum De Proefkolonie
- Lid Stichting Johannes van den Bosch

Rooster van aftreden

De leden van de RvT worden benoemd voor een periode van vier jaar, die eenmaal verlengd kan worden. Desgewenst kunnen er afwijkende periodes overeengekomen worden. Samenstelling van de RvT is nu als volgt:

Rooster van aftreden			
Naam	Datum aantreden	Datum herbenoeming	Datum aftreden
Mevr. P.W. Hondelink-Geerdink	12 november 2020	12 november 2024	
Mevr. H.W. Hoving	12 november 2020	12 november 2024	
Mevr. M.W. de Boer	12 november 2020	12 november 2024	
Dhr. R.A. van den Bosch	10 juni 2021	10 juni 2025	
Dhr. J.H. Plattel	5 april 2023		

BALANS

Stichting Nationaal Gevangenis­museum &
Stichting Het Tweede Gesticht (ge­za­men­lijk)

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	448	896
Inventaris	159.195	117.694
Vervoermiddelen	0	438
	159.643	119.028
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
Gereed product en handelsgoederen	32.733	47.433
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	169.954	22.251
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	145.740	79.182
Overige vorderingen en overlopende activa	332.613	378.602
	648.307	480.035
Liquide middelen	3.343.871	3.715.580
	€ 4.184.554	€ 4.362.076
PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
Kapitaal	891.137	894.053
Bestemmingsreserve	1.606.093	1.593.300
Bestemmingsfonds	100.000	100.000
Voorzieningen	0	0
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	146.442	144.053
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	77.659	57.017
Overige schulden	1.363.223	1.573.653
	1.587.324	1.774.723
	€ 4.184.554	€ 4.362.076

2024

BATEN EN LASTEN

Stichting Nationaal Gevangenis­museum &
Stichting Het Tweede Gesticht (ge­za­men­lijk)

	2024	2023
Netto omzet	2.237.283	2.468.031
Subsidiebaten	1.233.848	977.348
Bruto-omzetresultaat	€ 3.471.131	€ 3.445.379
Kostprijs van de omzet	388.774	415.098
Personeelskosten	1.650.745	1.376.950
Overige personeelskosten	123.304	114.066
Huisvestingskosten	456.668	384.454
Exploitatiekosten	525.119	368.387
Kantoorkosten	149.388	105.596
Algemene kosten	167.089	121.748
Afschrijvingen	39.324	44.26
Som der lasten	€ 3.500.411	€ 2.930.561
Bedrijfsresultaat	- 29.280	514.818
Financiële baten en lasten	48.965	29.442
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	19.685	544.260
Belastingen resultaten	- 9.808	-13.127
Resultaat	€ 9.877	€ 531.133
RESULTAATBESTEMMING		
Algemene reserve	-2.916	106.133
Bestemmingsreserve	12.793	425.000

OVERZICHT

Activiteiten en workshops

- Open Monumentendag
- Oktober Kindermaand
- Rondleidingen in gevangenis Rode Pannen
- Rondrit Boevenbus
- Presentatie op diverse markten en fairs
- Escapebus (escapespel in een echte cellenbus)
- Wandelingen en fietstochten door Veenhuizen
- TOURtoDO Smartphone speurtocht

Onderwijsprogramma's

- Bajes in Beeld
- Lange Leo
- De Kinderkolonie
- Berecht!
- Depot op vrije voeten
- Bajesbag
- Voorlichting door een ex-gedetineerde
- Voorlichting 'Hoe zit het nou werkelijk?'
- Bajestijd

Groepsprogramma's

- Bajesgames
- De Uitbraak (dag & avond)
- Wandelen/Fietsen met gids
- Rondleidingen en demonstraties electriciteitscentrale
- Kinderescaperoom Aage M
- Inspiratiereis Koloniën van Weldadigheid
- Vergaderarrangementen

Bezoekersaantallen

Bezoekersaantal totaal

103.922

Groepsbezoeken

Volwassenen

6.778

Basisonderwijs

3.082

Voortgezet onderwijs

2.121

Hoger onderwijs

1.128

Personeel

Aantal medewerkers
in loondienst

47

Aantal fte (incl. medewerkers
museumrestaurant)

27

Aantal vrijwilligers

100

20
24

COLOFON

Fotocredits

Pagina 1, 9, 10, 16, 21, 25, 30: M. van Kammen

Pagina 2: FotoTekst.nl

Pagina 3, 4, 6, 10, 13, 15, 16, 20, 22, 23, 25: Marije de Boer –
Never Say Cheese

Pagina 5, 9, 24: Jeroen Horsthuis

Pagina 7, 9, 11, 14, 18: Nationaal Gevangenis­museum

Pagina 8: Heijmerink Wagemakers

Pagina 19: Liesbeth van den Hof

Nationaal Gevangenis­museum

Oude Gracht 1

9341 AA Veenhuizen

0592-388264

info@gevangenis­museum.nl

www.gevangenis­museum.nl

www.gevangenismuseum.nl